

Autoreferat

1. Imię i nazwisko:

Jakub Julian Czepek

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe lub artystyczne – z podaniem podmiotu nadającego stopień, roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej.

- i) 2005 r., magister prawa – praca pt. „Prawo do godnej śmierci”, Promotor: prof. dr hab. Tadeusz Jasudowicz, Tytuł magistra uzyskany na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie;
- ii) 2011 r., doktor nauk prawnych uzyskany na podstawie rozprawy z zakresu prawa międzynarodowego publicznego pt. „Zobowiązania pozytywne państwa w sferze praw człowieka pierwszej generacji”, Promotor: prof. dr hab. Tadeusz Jasudowicz. Stopień został uzyskany w dniu 13.09.2011 r. na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

3. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych.

- i) od 1 października 2005 r. do 31 września 2017 r. - Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Wydział Prawa i Administracji, Katedra Praw Człowieka i Prawa Europejskiego;
- ii) od 1 października 2017 r. – Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Wydział Prawa i Administracji, Katedra Ochrony Praw Człowieka i Prawa Międzynarodowego Humanitarnego.

4. Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.). Omówienie to winno dotyczyć merytorycznego ujęcia przedmiotowych osiągnięć, jak i w sposób precyzyjny określać indywidualny wkład w ich powstanie,

w przypadku, gdy dane osiągnięcie jest dziełem współautorskim, z uwzględnieniem możliwości wskazywania dorobku z okresu całej kariery zawodowej.

Osiągnięcie to obejmuje 1 monografię naukową wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a, zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.).

W postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne zgłaszam napisaną przeze mnie monografię pt. „Standard skutecznego śledztwa w sferze ochrony prawa do życia w systemie Europejskiej Konwencji Praw Człowieka” (Warszawa) opublikowaną w wydawnictwo UKSW w 2021 r. Jestem jedynym autorem niniejszej publikacji. Monografia ta nie była wcześniej publikowana ani w całości, ani częściowo. Zgodnie z komunikatem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie wykazu wydawnictw publikujących recenzowane monografie naukowe wydawnictwo UKSW reprezentuje Poziom I (80 punktów).

Publikacja dotyczy analizy standardu skutecznego śledztwa, który stanowi najbardziej podstawowe spośród zobowiązań pozytywnych państwa-strony Europejskie Konwencji Praw Człowieka (EKPC). Jest to obowiązek o charakterze proceduralnym i implikuje on przeprowadzenie śledztwa, które będzie w stanie doprowadzić do ustalenia tożsamości sprawców naruszenia oraz ich ewentualnego osądzenia i skazania. W najszerszym stopniu dotyczy on takich gwarancji jak prawo do życia, zakaz tortur, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania lub karania czy prawo do skutecznego środka ochrony prawnej. Nie należy jednak postrzegać tego obowiązku jako ograniczającego się wyłącznie do tych trzech gwarancji. W rzeczywistości w systemie EKPC można mówić o funkcjonowaniu wspólnego i spójnego standardu skutecznego śledztwa.

Wspólny charakter standardu można inaczej określić jako właściwy dla wszystkich praw i wolności przewidzianych w EKPC. Jest to więc standard konwencyjny, określany również jako standard skutecznego śledztwa w znaczeniu szerokim (*sensu largo*). Z kolei spójny charakter standardu wskazuje na jego jednolity, konsekwentnie stosowany charakter. Jest to więc standard zawierający te same elementy i stosujący je w odniesieniu do wszystkich praw.

Uzasadnienie podjętego problemu badawczego:

Głównym problemem badawczym jest istota i charakter standardu skutecznego śledztwa w obrębie prawa do życia. Europejski Trybunał Praw Człowieka (ETPC) wielokrotnie miał okazję kształtować ten standard. Mimo to, nie został on kompleksowo zbadany.

Podejmowane dotychczas badania dotyczyły problematyki zobowiązań pozytywnych państwa na gruncie postanowień Europejskiej Konwencji Praw Człowieka¹. Jest to zagadnienie istotne szczególnie w kontekście zobowiązań państwa-strony dla skuteczniejszego zapewnienia praw i wolności przewidzianych w Konwencji. Przedmiotem tych analiz jest zarówno źródło zobowiązań pozytywnych państwa, jak ich treść oraz specyfika w odniesieniu do poszczególnych praw i wolności. Warto zwrócić uwagę, że zobowiązania pozytywne są analizowane zarówno w ich aspekcie materialnym, jak i proceduralnym oraz instytucjonalnym.

Szczególną rolę w systemie zobowiązań pozytywnych państwa pełni obowiązek przeprowadzenia przez powołane do tego władze skutecznego śledztwa. Jest to obowiązek o charakterze proceduralnym i implikuje on przeprowadzenie śledztwa, które będzie w stanie doprowadzić do ustalenia tożsamości sprawców naruszenia oraz ich ewentualnego osądzenia i skazania. W najszerszym stopniu dotyczy on takich gwarancji jak prawo do życia oraz zakaz tortur, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania lub karania. Nie należy jednak postrzegać tego obowiązku jako ograniczającego się wyłącznie do tych dwóch gwarancji. W rzeczywistości w systemie EKPC można mówić o funkcjonowaniu wspólnego i spójnego standardu skutecznego śledztwa.

Należy zaznaczyć, że problematyka standardu skutecznego śledztwa w systemie Europejskiej Konwencji Praw Człowieka – w odniesieniu zarówno do samego prawa do życia, jak i w znaczeniu szerokim – nigdy nie stała się przedmiotem szerszych badań, dotyczących zarówno podstaw tego zobowiązania proceduralnego, jak też jego charakteru i zakresu. Oczywiście podejmowane były badania dotyczące tego zagadnienia w węższym zakresie². W tym ujęciu standard skutecznego śledztwa pojawiał się przy niektórych badaniach dotyczących zobowiązań pozytywnych państwa na tle EKPC³. Jest to jednak tak szeroka problematyka, że

¹ Zob. np. C.Mik, Teoria obowiązków pozytywnych państw-stron traktatów w dziedzinie praw człowieka na przykładzie Europejskiej Konwencji Praw Człowieka [w:] J.Białocerkiewicz, M.Balcerzak, A.Czeczko-Durlak (red.), Księga jubileuszowa profesora Tadeusza Jasudowicza, Toruń 2004; E.H.Morawska, Zobowiązania pozytywne państw-stron Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, Warszawa 2016; A.R.Mowbray, *The Development of Positive Obligations under the European Convention on Human Rights by the European Court of Human Rights*, Oxford-Portland-Oregon 2004; D.Xenos, *The Positive Obligations of the State under the European Convention of Human Rights*, London-New York 2012.

² Zob. np. M.O'Boyle, *Duty to Carry out an Effective Investigation under Article 2 of the ECHR*, [w:] L.López Guerra, C.Morte Gómez, A.M.Mengual I Mallol, G.Cano Palomares (coord.), *El Tribunal Europeo de Derechos Humanos: una visión desde dentro. En homenaje al Juez Josep Casadevall*, Valencia, 2015.

³ Zob. np. A.R.Mowbray, *op.cit.*, s. 27-41.

trudno byłoby oczekiwać, że badania tego rodzaju byłyby poświęcone wyłącznie standardowi skutecznego śledztwa. Dlatego też, pomimo jego przemożnego wpływu na zobowiązania proceduralne państwa, standard ten bywał traktowany jedynie jako jeden z wielu obowiązków pozytywnych.

Niewątpliwą inspiracją dla mnie przy wyborze tematyki badań był zdecydowany niedostatek analizy dotyczącej szeroko pojętego standardu skutecznego śledztwa oraz brak kompleksowych badań dotyczących tego standardu w obrębie prawa do życia. Szczątkowy charakter tego rodzaju badań jest zaskakujący, zwłaszcza przy jego zestawieniu z poważnym wpływem wywieranym przez ów standard na konkretne zobowiązania Państw-Stron EKPC.

Jak wspomniano, nie podjęto dotychczas kompleksowych badań, które koncentrowałyby się wyłącznie na analizie standardu skutecznego śledztwa w obrębie prawa do życia na tle EKPC. Założeniem monografii było wypełnienie tej luki.

Cel pracy

Standard skutecznego śledztwa w systemie EKPC został najpełniej sformułowany w obrębie proceduralnego aspektu prawa do życia. Standard ten został bardzo szeroko rozwinięty przez Trybunał i w obrębie prawa do życia obejmuje on nie tylko samo śledztwo, lecz rozszerza się również na etap postępowania sądowego oraz wykonania wyroku. Warto wspomnieć, że w obrębie prawa do życia, chronionego w art. 2 Konwencji Trybunał dostrzega również istnienie odrębnych od siebie aspektów: substancjalnego i proceduralnego. Standard skutecznego śledztwa stanowi trzon zobowiązań proceduralnych państwa w tym zakresie.

Celem pracy jest przeprowadzenie kompleksowego badania standardu skutecznego śledztwa w kontekście prawa do życia w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Obejmuje to zarówno analizę specyfiki samego standardu w systemie EKPC w świetle prawa do życia, jak też ustalenie relacji tego standardu z analogicznymi standardami, wyrażonymi przez Trybunał w obrębie innych praw chronionych. Dla realizacji tego celu konieczne jest zbadanie standardu z normatywnie szerszej – Konwencyjnej – perspektywy. Niezbędne jest więc ustalenie, czy badany standard jest wspólny dla całego systemu EKPC.

Dla realizacji tak określonego celu ważne jest również ukazanie szerszej perspektywy badanego standardu. Dlatego też podjęto próbę odszukania jego analogicznych elementów w innych systemach ochrony praw jednostki. W tym zakresie zbadano system uniwersalnej ochrony praw człowieka, ze szczególnym uwzględnieniem Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych (MPPOiP) oraz Międzynarodowego Paktu Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych (MPPGSiK), systemy regionalnej ochrony praw człowieka na

przykładzie Amerykańskiej Konwencji Praw Człowieka (AKPC) i Afrykańskiej Karty Praw Człowieka i Ludów (AKPCiL) oraz gwarancje proceduralne wynikające z międzynarodowego prawa humanitarnego.

Problem badawczy i tezy badawcze

Ze względu na szczególnie rozwój standardu skutecznego śledztwa w tym obszarze, głównym problemem badawczym jest istota i charakter standardu skutecznego śledztwa w obrębie prawa do życia. Zbadanie tego problemu wymaga postawienia dwóch tez badawczych. Pierwsza z nich, która powinna być potraktowana jako główna, zakłada istnienie jednolitego standardu skutecznego śledztwa w obrębie prawa do życia.

Dalsza analiza nie mogłaby jednak być uznana za kompletną bez postawienia drugiej, uzupełniającej tezy, która zakłada istnienie ogólnego, konwencyjnego standardu skutecznego śledztwa, który jest spójny i występuje w obrębie innych praw zagwarantowanych w EKPC. Takie ujęcie problemu zakłada, że standard skutecznego śledztwa *sensu largo* jest właściwy dla systemu Konwencji, zaś standard skutecznego śledztwa w obrębie prawa do życia jest jego najpełniej rozwiniętą formą.

Przyjęte metody badawcze

W celu zweryfikowania wspomnianych tez należy posłużyć się najlepiej dopasowanymi do specyfiki prawa międzynarodowego praw człowieka metodami badawczymi. Metodami najbardziej właściwymi dla badań w tym obszarze są metoda dogmatyczno-prawna (określana również jako dogmatyczna⁴) oraz prawnoporównawcza. Zostały one wsparte poprzez zastosowanie analizy orzecznictwa oraz literatury przedmiotu.

Wykorzystana w monografii metoda dogmatyczno-prawna, pojmowana jest jako obejmująca analizę przepisów prawa w danym obszarze, wraz z ich wykładnią tak doktrynalną jak i sądowo-operatywną, co posłużyło do badania właściwych aktów prawnych w zakresie prawa międzynarodowego praw człowieka oraz ich odpowiedniej egzegezy, przeprowadzonej w celu zbadania głównego problemu badawczego.

Z kolei wykorzystanie metody prawnoporównawczej ma na celu wskazanie różnych rozstrzygnięć dotyczących specyfiki konstrukcji oraz zastosowania standardu skutecznego śledztwa w różnych systemach międzynarodowej ochrony praw jednostki. Wprawdzie głównym obszarem badań jest system EKPC, jednak analiza systemu uniwersalnego

⁴ Zob. np. D. van Kędzierski, *Metodologia i paradygmat polskich szczegółowych nauk prawnych*, [w:] *Transformacje Prawa Prywatnego*, Nr 3/2018, s. 5-59.

(zwłaszcza MPPOiP i MPPGSiK) oraz innych systemów regionalnej ochrony praw człowieka (AKPC, AKPCiL) oraz międzynarodowego prawa humanitarnego, umożliwi spojrzenie na problematykę standardu skutecznego śledztwa z szerszej perspektywy.

Zastosowanie analizy orzecznictwa organów międzynarodowej ochrony praw człowieka również wydaje się w pełni uzasadnionym wyborem metodologicznym. W pierwszej kolejności analiza ta odnosi się do dorobku orzeczniczego Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Jest to podyktowane tematyką badań przewidzianą w tytule. Wybór tej metody jest istotny przede wszystkim ze względu na ogromny dorobek orzeczniczy ETPC, co oznacza bogaty materiał badawczy, stanowiący podstawę dla analizy przedmiotowej problematyki. Analiza orzecznictwa nie ogranicza się wyłącznie do dorobku Trybunału (i wcześniej Komisji), lecz obejmuje także badanie dorobku innych instytucji, takich jak Komitet Praw Człowieka (KPC), Komitet do Spraw Likwidacji Dyskryminacji Kobiet (KmLDK) oraz Międzyamerykański Trybunał Praw Człowieka (MATPC).

Ze względu na wysoki stopień złożoności przedmiotowych badań, niezbędne jest także przeprowadzenie analizy literatury przedmiotu. Umożliwi ono wskazanie podobieństw oraz różnic funkcjonujących w różnych systemach ochrony praw jednostki w odniesieniu do standardu skutecznego śledztwa. Przede wszystkim jednak umożliwi – wraz z analizą orzecznictwa – dokonanie rekonstrukcji standardu skutecznego śledztwa w systemie EKPC w świetle prawa do życia oraz pozwoli na zweryfikowanie tezy o funkcjonującym w systemie EKPC standardzie skutecznego śledztwa w znaczeniu szerokim. Badania opierają się głównie na literaturze przedmiotu w języku angielskim, francuskim i polskim.

Badania koncentrują się na analizie systemu EKPC, odwołując się jednak do innych systemów międzynarodowej ochrony praw człowieka, takich jak system uniwersalny, systemy regionalne oraz do specyfiki międzynarodowego prawa humanitarnego. Należy jednak z całą mocą podkreślić, że głównym obszarem badań jest system EKPC. Takie określenie obszaru badań, z jednej strony, podyktowane jest bogatym materiałem badawczym w postaci obszernego dorobku orzeczniczego ETPC. Z drugiej strony, to właśnie w systemie EKPC standard skutecznego śledztwa został rozwinięty najszerzej. Oba powyższe fakty, wsparte dodatkowo brakiem kompleksowych badań standardu skutecznego śledztwa na tle systemu EKPC, stanowią uzasadnienie decyzji o takim zakresie obszaru badań.

Struktura monografii

Monografia składa się z pięciu rozdziałów. W pierwszym podjęto rozważania na temat znaczenia gwarancji proceduralnych dla skutecznej ochrony praw człowieka. Zwrócono w nim

uwagę na konieczność zabezpieczenia skuteczności prawa chronionego gwarancjami proceduralnymi. Przede wszystkim, w rozdziale podjęto szeroko zakrojoną próbę zbadania gwarancji proceduralnych w poszczególnych systemach międzynarodowej ochrony praw człowieka. W sferze uniwersalnej ochrony praw jednostki analiza ta obejmuje zwłaszcza systemy MPPOiP (pkt 2.1.1.), MPPGSiK (pkt 2.1.2.) oraz systemy Konwencji o Prawach Dziecka (pkt 2.1.3.1.) i Konwencji w sprawie Likwidacji Wszelkich Form Dyskryminacji Kobiet (pkt 2.1.3.2.). W odniesieniu do sfery regionalnej ochrony praw człowieka, poddano analizie system Amerykańskiej Konwencji Praw Człowieka (pkt 2.2.1.) oraz Afrykańskiej Karty Praw Człowieka i Ludów (pkt 2.2.2.). Oprócz sfery prawa międzynarodowego praw człowieka zbadalem również gwarancje proceduralne wynikające z międzynarodowego prawa humanitarne (pkt 3). Założeniem tego rozdziału jest ukazanie rozmaitych konstrukcji zobowiązań proceduralnych oraz uzupełniania nimi gwarancji materialnej ochrony praw jednostki. Warto wspomnieć, że analiza nie ogranicza się wyłącznie do praw człowieka pierwszej generacji, lecz ukazuje szersze spektrum badanego zjawiska. Rozdział stanowi więc próbę analizy zakresu zobowiązań proceduralnych w różnych systemach ochrony praw człowieka oraz próbę dostrzeżenia w ich obszarze elementów standardu skutecznego śledztwa. Przedstawienie szerszej perspektywy w tym zakresie ma na celu zapewnienie materiału porównawczego dla dalszych badań, skupionych na systemie EKPC.

Rozdział drugi odnosi się do podstawy normatywnej i konstrukcji zobowiązań pozytywnych w sferze prawa do życia. Takie spojrzenie zdaje się niezbędne, ponieważ standard skutecznego śledztwa w sferze art. 2 EKPC stanowi trzon zobowiązań pozytywnych państwa o charakterze proceduralnym. Punktem wyjścia dla tej części rozważań jest szczególny charakter zobowiązań pozytywnych wynikających z prawa do życia. Przedmiotem badań stała się również ewolucja zobowiązań pozytywnych w obrębie art. 2 EKPC. W rozdziale dokonano podziału zobowiązań pozytywnych na trzy podstawowe rodzaje: instytucjonalne, materialne i proceduralne. Wprowadziłem również bardziej szczegółową klasyfikację w obrębie zobowiązań materialnych (pkt 3.2.1. i 3.2.2.) oraz proceduralnych (pkt. 3.3.1. i 3.3.2.). Założeniem tego rozdziału jest spojrzenie na obowiązek przeprowadzenia skutecznego śledztwa z perspektywy zobowiązań pozytywnych państwa.

W rozdziale trzecim przedmiotem analizy są elementy standardu skutecznego śledztwa w sferze prawa do życia. Elementy te składają się na całokształt standardu i konstytuują jego treść. Ogół skutecznego śledztwa obejmuje, między innymi, wymogi: skuteczności, urzędowego charakteru, niezależności, adekwatności, kontroli publicznej, udziału osób najbliższych, niezwłoczności i rozsądnej szybkości. Każdy z tych elementów został poddany

dogłębnej analizie. W rozdziale dostrzeżono także możliwości zastosowania standardu do zdarzeń, które miały miejsce przed wejściem Konwencji w życie wobec danego państwa. Zbadano również, implikowany przez standard skutecznego śledztwa, wymóg efektywnego postępowania sądowego.

W rozdziale czwartym podjęto zagadnienie konieczności szerokiego postrzegania standardu skutecznego śledztwa na gruncie EKPC. Oznacza to próbę spojrzenia na ten standard szerzej niż tylko z perspektywy prawa do życia. W poszczególnych podrozdziałach poddaje badaniom szeroko pojęty standard skutecznego śledztwa jako element podstaw funkcjonowania systemu Konwencji. Omawiany standard jest przedmiotem analizy z perspektywy założeń społeczeństwa demokratycznego (pkt 1), reguły rządów prawa (pkt 2), realizacji koncepcji „praw rzeczywistych i skutecznych” (pkt 3) oraz w kontekście zakazu dyskryminacji w systemie EKPC (pkt 4). Ostatni podrozdział stanowi próbę rekonstrukcji jednolitego standardu skutecznego śledztwa jako metody zagwarantowania ochrony praw i wolności jednostki.

W ostatnim, piątym rozdziale przedmiotem analizy jest specyfika standardu skutecznego śledztwa w obrębie innych praw chronionych. Przede wszystkim podejmuję w nim badania dotyczące standardu skutecznego śledztwa w obrębie zakazu tortur oraz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania bądź karania (pkt 1), prawa do wolności i bezpieczeństwa osobistego (pkt 2), prawa do skutecznego śledztwa (pkt 3) oraz prawo do skutecznego środka ochrony prawnej (pkt 4). Wybór tych konkretnych praw podyktowany jest faktem szerokiego wykorzystywania przez ETPC standardu skutecznego śledztwa w ich obrębie. W rozdziale podejmuję również próbę analizy zastosowania standardu wobec niektórych innych praw zagwarantowanych w EKPC. Założeniem tego rozdziału jest wyjście poza sferę art. 2, ponieważ standard skutecznego śledztwa nie ogranicza się wyłącznie do tego prawa. Rozdział więc zawiera rozważania poświęcone wspólnym cechom charakterystycznym badanego standardu.

Wnioski

Przeprowadzone w monografii ustalenia pozwalają odpowiedzieć na postawiony problem badawczy i przede wszystkim zbadać zakres standardu skutecznego śledztwa w sferze prawa do życia, jego specyfikę i efektywność oraz wpływ na zobowiązania wynikające z niego dla państw-stron. Przeprowadzona analiza podejmuje również próbę oceny przyszłego potencjału rozwoju standardu.

W odniesieniu do obu tez badawczych, po przeprowadzeniu badań, udało się je potwierdzić. Fakt istnienia jednolitego standardu skutecznego śledztwa w sferze prawa do życia nie rodzi żadnych wątpliwości. Jest on podstawą funkcjonowania aspektu proceduralnego

prawa do życia i stanowi skuteczne zabezpieczenie materialnych gwarancji prawa do życia. Również fakt istnienia spójnego standardu skutecznego śledztwa sensu largo nie rodzi wątpliwości. O jego spójności świadczy fakt pokrywania się gwarancji wynikających z tego standardu, na przykład przy zastosowaniu art. 2 i art. 13. Jest to także widoczne przy konstruowaniu standardu skutecznego śledztwa w obrębie art. 4 bezpośrednio na podstawie analogicznych gwarancji określonych przez ETPC w obrębie art. 2 i 3⁵. Należy jednak pamiętać, że standard skutecznego śledztwa nie został rozwinięty w tym samym stopniu w odniesieniu do wszystkich praw zagwarantowanych w EKPC. Kluczowym czynnikiem odpowiedzialnym za taki stan rzeczy jest waga substancji chronionej i konieczność jej proceduralnego zabezpieczenia. Dlatego też badany standard został najbardziej rozwinięty w odniesieniu do praw niedorogowlanych, a w szczególności w sferze prawa do życia.

W kontekście niniejszych badań należy zauważyć, że standard skutecznego śledztwa nie jest właściwy wyłącznie dla systemu EKPC. Wprawdzie główny obszar badań stanowi system Konwencji, jednak należy zauważyć, że standard skutecznego śledztwa występuje w innych systemach międzynarodowej ochrony praw człowieka. Dotyczy to zarówno systemu uniwersalnego, jak i systemów regionalnych. Naturalnie, wymóg przeprowadzenia skutecznego śledztwa może przybierać rozmaite, choć na pewnym poziomie zbliżone do siebie postacie. Szczególne akcenty wynikające z tych postaci skutecznego śledztwa są podyktowane charakterem gwarancji chronionych oraz specyfiką danego mechanizmu traktatowego.

Obecnie standard skutecznego śledztwa w obrębie prawa do życia zdaje się być stosunkowo dobrze ukształtowany i konsekwentnie funkcjonujący w orzecznictwie ETPC. Trudno jednak byłoby uznać, że jest to standard całkowicie uformowany. Wprawdzie jego ogólne założenia zdają się być rozwinięte w sposób klarowny i przewidywalny, jednak nie należałoby całkowicie wykluczać możliwości dodatkowego doprecyzowania i rozwoju jego poszczególnych elementów. Wydaje się, że potencjał ku temu może pozostawać w obszarze konieczności przeprowadzenia skutecznego postępowania i skazania osoby odpowiedzialnej za naruszenia. Niedawny wyrok w sprawie *Güzelyurtlu i Inni przeciwko Cyprowi i Turcji*⁶ może sugerować, że niektóre elementy tego standardu mogą w przyszłości jeszcze być doprecyzowane przez Trybunał. Trudno byłoby także nie docenić potencjału przyszłej ewolucji standardu w odniesieniu do innych praw zagwarantowanych w Konwencji.

⁵ Zob. wyrok ETPC w sprawie *S.M. przeciwko Chorwacji* z 25.06.2020, nr skargi 60561/14, § 216.

⁶ Wyrok ETPC w sprawie *Güzelyurtlu i Inni przeciwko Cyprowi i Turcji* z dnia 29 stycznia 2019 r., nr skargi 36925/07.

5. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

W obszarze istotnej aktywności naukowej realizowanej w więcej niż jednej uczelni chcę przedstawić moją dotychczasową działalność naukową realizowaną na dwóch uczelniach w Polsce.

- i) od 1 października 2005 r. do 31 września 2017 r. – była to praca naukowa na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (do 2011 r. – asystent; po 2011 r. - adiunkt);
- ii) od 1 października 2017 r. – jest to praca naukowa w Katedrze Ochrony Praw Człowieka i Prawa Międzynarodowego Humanitarnego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie (adiunkt);

W obszarze istotnej aktywności naukowej prowadzonej w innej zagranicznej instytucji naukowej chcę przedstawić pobyty zagraniczne realizowane w ramach grantów. Wśród nich wymienić można:

- i) od 2018r. aktywny udział we współpracy międzynarodowej pomiędzy uniwersytetami: UKSW, Universidade do Oeste de Santa Catarina (Brazylia), Univerzita Palackého v Olomouci (Czechy) - współpraca obejmuje wizyty naukowe, prowadzenie wykładów, udział w konferencjach naukowych;
- ii) Universidade do Oeste de Santa Catarina (Brazylia) – 3.06.2018-10.06.2018; wyjazd naukowy; obejmujący także udział w konferencji (International Human Rights Protection Systems: Is European Court Of Human Rights Ready For XXI Century Challenges?- wystąpienie - European Court of Human Rights methods for solving large scale dysfunctions) i wykłady (Tematyka wykładów: The functioning of European Court of Human Rights system; The reform of European Court of Human Rights);

6. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę.

W odniesieniu do osiągnięć dydaktycznych chciałbym przedstawić szereg zajęć akademickich prowadzonych przez mnie w trakcie mojej kariery naukowej. Były to zajęcia

prowadzone zarówno w języku polskim, jak i angielskim. W okresie mojej pracy na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie zajęcia odbywały się w ramach różnych jednostek organizacyjnych UWM, takich jak: Wydział Prawa i Administracji, Wydział Humanistyczny, Filia UWM w Elku. Poza klasycznymi zajęciami z praw człowieka, prawa międzynarodowego publicznego czy międzynarodowego prawa humanitarnego można do nich zaliczyć m.in.: Prawo Unii Europejskiej, Europejskie Standardy Bioetyczne, Międzynarodowe Prawo Konfliktów Zbrojnych oraz anglojęzyczny przedmiot *Human Rights*.

W okresie pracy na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie wymienić należy przedmioty: Ochrona praw człowieka, Spory i konflikty międzynarodowe, *International Humanitarian Law*, *European Bioethical Standards*, Odpowiedzialność państwa i jednostki za naruszenia międzynarodowego prawa humanitarnego.

Poza wykładami w Polsce wśród moich osiągnięć dydaktycznych chciałbym także przedstawić wystąpienia prowadzone podczas wyjazdów zagranicznych. Są to zajęcia prowadzone w ramach wyjazdów do Brazylii (*Universidade do Oeste de Santa Catarina - UNOESC*) oraz wystąpienie przedstawione podczas wyjazdu do Czech (*Univerzita Palackého v Olomouci*).

Oprócz wymienionych zajęć prowadziłem także wykłady dla Studiów Podyplomowych odbywających się na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie (Studia podyplomowe w zakresie prawnych aspektów inwestycji budowlanych; Studia podyplomowe: Zarządzanie funduszami unijnymi) oraz Warszawskiej Wyższej Szkoły Biznesu (MBA). Współpracowałem także z Warszawską Wyższą Szkołą Humanistyczną, Warszawską Wyższą Szkołą Biznesu (liczne kursy dla studentów zagranicznych, obejmujące m.in.: *Human Rights in Business*, *European Union Law*, *International Law*). W ramach moich osiągnięć dydaktycznych chciałbym także wymienić szkolenia prowadzone dla CEPOL (*European Union Agency for Law Enforcement Training*) (*Trafficking in Human Rights* - 2019 r., *Protection of minors under article 3 of the ECHR* - 2021 r.); Szkolenia przeprowadzone jako ekspert Rady Europy w dwóch misjach w Bułgarii (*Anti-discrimination training for law enforcement officials in Bulgaria*), i trzech w Rumunii (*Anti-discrimination training for law enforcement officials in Romania*) oraz szkolenia dotyczące praktycznych aspektów ochrony praw człowieka przez funkcjonariuszy w ramach działań Centralnego Biura Antykorupcyjnego.

W przedmiocie osiągnięć o charakterze organizacyjnym chciałbym wskazać dwa elementy, które łączą się z wyżej wymienionym obszarem osiągnięć dydaktycznych. Pierwszy z nich obejmuje działalność organizacyjną w zakresie studiów podyplomowych dla Wydziału

Prawa i Administracji UWM. Obejmowała ona współzałożenie, przygotowanie programów studiów podyplomowych oraz pełnienie funkcji sekretarza studiów dla Studiów podyplomowych w zakresie prawnych aspektów inwestycji budowlanych oraz współzałożenie, przygotowanie programów studiów oraz pełnienie funkcji kierownika Studiów podyplomowych prawa medycznego.

Drugim elementem osiągnięć organizacyjnych, który łączy się z obszarem osiągnięć dydaktycznych jest moja aktywność dotycząca opieki nad kołami naukowymi. Na Wydziale Prawa i Administracji UWM (w latach 2011-2017) byłem opiekunem koła naukowego *Ius Homini*, zaś na Wydziale Prawa i Administracji UKSW (w latach 2017-2019) byłem opiekunem koła naukowego praw człowieka *Pro Homine*.

Do kategorii moich osiągnięć organizacyjnych należy zaliczyć funkcję sekretarza redakcji czasopisma *Polski Rocznik Praw Człowieka i Prawa Humanitarnego*, którą pełniłem w latach 2012-2017 oraz stworzenie i coroczną organizację serii konferencji praw człowieka i prawa humanitarnego na WPiA UWM. Oprócz wspomnianej corocznej konferencji byłem organizatorem i współorganizatorem licznych seminariów, debat i konferencji odbywających się na Wydziale Prawa i Administracji UWM oraz Wydziale Prawa i Administracji UKSW. W latach 2007 – 2013 Pełniłem także funkcję Przewodniczącego komitetu okręgowego Olimpiady Wiedzy o Prawach Człowieka dla województwa Warmińsko-Mazurskiego. Ponadto, w latach 2013-2016 byłem wydziałowym koordynatorem programu mobilności studentów i doktorantów MOST.

Należy wspomnieć, że moje szerokie zaangażowanie w działalność organizacyjną zostało dostrzeżone i docenione. 1 grudnia 2015 r. otrzymałem Nagrodę Indywidualną J.M. Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie za osiągnięcia w dziedzinie organizacyjnej.

Do osiągnięć o charakterze organizacyjnym należy zaliczyć także te, które miały miejsce po podjęciu zatrudnienia na Wydziale Prawa i Administracji UKSW. Jak już wspomniałem, byłem zaangażowany w organizację szeregu konferencji oraz współpracę międzynarodową między UKSW, *Universidade do Oeste de Santa Catarina* (Brazylia) oraz *Univerzita Palackého v Olomouci* (Czechy). Powierzono mi też szereg istotnych funkcji. I tak w latach 2018-2020 pełniłem funkcję koordynatora kierunku *International Relations* w ramach programu Power 2.0 na WPiA UKSW; od 2020 r. jestem członkiem wydziałowego Zespołu ds. weryfikacji sylabusów na kierunku Prawo. W 2021 r. zostałem również pełnomocnikiem Dziekana WPiA UKSW ds. praktyk studenckich dla kierunku Stosunki Międzynarodowe.

Warto dodać do tej kategorii osiągnięć moją funkcję w czasopiśmie międzynarodowym: *East European Yearbook on Human Rights*, w którym pełnię funkcję krajowego sprawozdawcy (*country rapporteur*). Przy tej kategorii osiągnięć należy też wspomnieć o mojej aktywności jako recenzent tekstów naukowych zgłaszanych do takich tytułów jak: *Unoesec International Legal Seminar*; *Polish Review of International and European Law*, Polski Rocznik Praw Człowieka i Prawa Humanitarnego, Przegląd Prawniczy UW, Roczniki Nauk Prawnych KUL, Problemy Współczesnego Prawa Międzynarodowego, Europejskiego i Porównawczego, Kortowski Przegląd Prawniczy, *Internal Security*.

W obszarze działań na rzecz popularyzacji nauki chciałbym przywołać moje zaangażowanie w projekt Uniwersytet Dzieci, w ramach którego mogłem rozpowszechniać wiedzę o prawach człowieka i prawach dziecka wśród najmłodszych. Podobny charakter miało moje zaangażowanie w Olimpiadę wiedzy o prawach człowieka, w której oprócz jej organizacji na szczeblu regionalnym, wielokrotnie miałem również możliwość zasiadać jako członek jury na etapie ogólnopolskim.

Osiągnięcia na rzecz popularyzacji nauki obejmują także mój udział w wielu dyskusjach, debatach oraz innych przedsięwzięciach organizowanych przez ELSA oraz rozmaite koła naukowe. W tym miejscu warto wspomnieć również o stworzonym z mojej inicjatywy cyklu otwartych spotkań pt. *Ius Homini movie*, którego celem było upowszechnianie wiedzy o prawach człowieka poprzez wyświetlanie filmów dokumentalnych dotyczących tej problematyki oraz późniejszą dyskusję z zaproszonymi ekspertami.

Do osiągnięć popularyzujących naukę należy również zaliczyć współprowadzenie przeze mnie (wspólnie z dr-em M.Lubiszewskim) bloga prawniczego dotyczącego orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, zatytułowanego „Co w Strasburgu piszczy” (www.strasbourgcaselaw.wordpress.com) oraz autorstwo licznych glos do wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka do bazy systemu LEX. Do pozostałych osiągnięć popularyzatorskich chciałbym zaliczyć również liczne komentarze dotyczące prawa międzynarodowego praw człowieka, orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i międzynarodowych standardów bioetycznych prezentowane w programach telewizyjnych, radiowych, mediach elektronicznych i prasie.

- 7. Oprócz kwestii wymienionych w pkt. 1-6, wnioskodawca może podać inne informacje, ważne z jego punktu widzenia, dotyczące jego kariery zawodowej.**

Ważnym elementem mojej aktywności, która wpłynęła na kształt kariery zawodowej z całą pewnością była działalność międzynarodowa dotycząca rozpowszechniania wiedzy o międzynarodowych standardach ochrony praw człowieka. W ramach tej działalności wymienić można wykonywanie przeze mnie misje na rzecz Rady Europy, w których występowałem w charakterze eksperta oraz wielokrotne występowanie w charakterze eksperta CEPOL (*European Union Agency for Law Enforcement Training*).

Powyższe doświadczenia, zwłaszcza te wynikające z funkcji eksperta Rady Europy umożliwiły mi przeprowadzenie szeregu szkoleń oraz międzynarodową współpracę z przedstawicielami różnego rodzaju służb (funkcjonariusze policji, straży więziennej, żandarmerii, policji kryminalnej itd.), co było bardzo rozwijającym doświadczeniem, zwłaszcza pod kątem konieczności jak najbardziej praktycznego interpretowania gwarancji dotyczących ochrony praw człowieka. To doświadczenie, wsparte moim dorobkiem naukowym umożliwiło mi wybór do jednego z ciał traktatowych ONZ, jakim jest Podkomitet ONZ ds. zapobiegania torturom oraz innemu okrutnemu, niehumanitarnemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu (Podkomitet ds. prewencji lub SPT).

(podpis wnioskodawcy)